

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित  
ग्राहक तक्रार निवारण मंच  
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर यांचे समोर

ग्राहक तक्रार क्र. ३३३/२०१०/

दिनांक :

सौ. शितल सतीश गुप्ता,  
शिवाजी हौसिंग सोसायटी, ता. कराड, जि. सातारा

अर्जदार

**विरुद्ध**

- १) कार्यकारी अभियंता (का.) तथा नोडल ऑफीसर,  
म.रा.वि.वितरण कं.लि., संवसु मंडळ कार्यालय,  
मंडल कार्यालय, सातारा
- २) कार्यकारी अभियंता  
म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित,  
सं व सु विभागीय कार्यालय, कराड, जि. सातारा
- ३) सहाय्यक अभियंता,  
म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित,  
सं व सु उप विभागीय कार्यालय, कराड, जि. सातारा

विरुद्ध पक्षकार

**कोरम :-**

- १) श्री. बी.जी. पवार, अध्यक्ष,
- २) श्री. जी.बी.पानकर, सदस्य-सचिव
- ३) श्री. जी.सी. लेले, सदस्य

**महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग**

(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल )  
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

**न्याय निर्णय**

श्री. बी.जी. पवार, अध्यक्ष, ग्रा.त.नि.मंच, कोल्हापूर खालील प्रमाणे न्याय निर्णय देत आहेत.

सौ. शितल सतीश गुप्ता, शिवाजी हौसिंग सोसायटी, ता. कराड, जि. सातारा यांनी आपले प्रतिनिधी श्री. सतीश जगदीश गुप्ता यांचेमार्फत मंचाकडे अनुसूची 'अ' मध्ये दि. १५.१२.२०१० ला वितरण कंपनीविरुद्ध गा-हाणे दाखल केले. त्याचा तपशील खालील प्रमाणे -

तक्रारदार सौ. शीतल सतीश गुप्ता या वि.प.च्या ग्राहक आहेत. त्यांनी आपले घरगुती सिंगल फेज कनेक्शन वैयक्तिक खर्च करून दि. १५.३.२००७ घेतले आहे. सदरचे कनेक्शन ओ.आर.सी. (पी.) योजने अंतर्गत दोन पोल टाकून घेतले आहे. सर्व खर्च ग्राहकाने केलेला आहे.

परंतु वि.प.ने तक्रारदार यांच्या संमती शिवाय दि. १८.५.२००९ ला श्री. चंद्रकांत भुसारी यांना कनेक्शन जोडू दिले. त्यामुळे ग्राहकाने कार्यकारी अभियंता, ओगलेवाडी यांचेकडे हरकत घेतली. ग्राहकाने वि.प.च्या अधिकाऱ्याकडे पत्र-व्यवहार केला. त्यांना असे सांगण्यात आले आहे की, वि.प.ला त्यांच्या विद्युत वाहिनीवरून दुसऱ्या ग्राहकाला वीज जोडणी देण्याचा अधिकार आहे. ग्राहकाने प्रथम अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, सातारा येथे वितरण कंपनीविरुद्ध दि. २५.१.२०१० रोजी अर्ज दिला. परंतु अंतर्गत कक्ष सातारा यांनी ग्राहकाचे गाऱ्हाणे हे महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल ) विनियम २००६ मधील २.१.३ या कलमाखाली मोडत नसल्याने तक्रार निकाली काढण्यात आली आहे. ग्राहकाने वि.प.च्या निकाला विरुद्ध अपील दाखल केले. मंचाकडून अपेक्षित मदत - झालेल्या खर्चाचा सव्याज परतावा मिळावा, अधिकाऱ्यांनी निष्काळजीपणे निर्णय दिले व प्रचंड मानसिक त्रास दिला त्याबद्दल त्यांना योग्य ते शासन व्हावे.

मुदतीचा मुद्दा विचाराधान ठेवून अपिल नोंदवावे, नोटीस काढण्यात यावी असे दि. १६.१२.२०१० ला कळविण्यात आले. परंतु नस्तीमध्ये मंचाच्या अध्यक्षांना अग्रेषित केलेला दि. १४.१२.२०१० चा अर्ज गाऱ्हाण्यासोबत आहे, परंतु अनुसूची अ नमुना मध्ये त्याबद्दलचा उल्लेख नाही.

अंतर्गत कक्षाने दि. २९.४.२०१० ला निकाल दिला. विलंब माफी करण्यासाठी विनंती केली आहे. त्याबद्दलची कारणे अर्जात नमूद केली आहेत. अंतर्गत कक्षाचे निकालामध्ये रिफंड बाबत सहानुभूतिपूर्वक विचार करण्याचे सुचविले होते. त्यामुळे ग्राहकाने दि. २५.५.२०१०, दि. २७.८.२०१० व दि.१८.११.२०१० रोजी कार्यकारी अभियंता, ओगलेवाडी यांना पत्र देवून रिफंड मागितला, त्याचे उत्तर दि. २३.११.२०१० रोजी मिळाले. तसेच अंतर्गत कक्षाच्या उत्तरामध्ये बारामती सी.जी.आर.एफ.चा पत्ता दिला आहे. त्यामुळे संभ्रम निर्माण होवून मंचाकडे अपील करण्यास उशीर झाला.

वितरण कंपनीने आपल्या दि. ३१.१२.२०१० च्या लेखी अहवालात ग्राहकाचे ORC (P) योजने अंतर्गत घरगुती वीज कनेक्शनसाठीचे अंदाजपत्रक उप विभागीय कार्यालयाकडून दि. २२.२.२००७ रोजी विभागीय कार्यालयास प्राप्त झाले. सदरचे कनेक्शन दि. १८.४.२००७ रोजी देण्यात आले. ग्राहकाने श्री. भुसारी यांना दिलेल्या कनेक्शनबाबत आक्षेप घेतल्याचे वि.प.ने मान्य केले आहे. त्यानंतर ग्राहकाने दि. ९.७.२००९ व २७.८.२००९ रोजी त्या पत्रासोबत वाणिज्य संहिता मधील मुद्दा क्र. ७.९.६ नुसार त्यांच्या पोलवरून दुसऱ्याला कनेक्शन देताना सरासरी प्रमाणात खर्च मिळाला पाहिजे अशी मागणी केली. त्यानंतर ग्राहकाने माहिती अधिकारात दि. २९.८.२००९ रोजी अर्ज केला होता त्यास वि.प.ने दि. २२.९.२००९ च्या पत्राने समर्पक उत्तर दिले आहे. आपल्या लेखी अहवालाच्या पॅरा १२ मध्ये ग्राहकाने सदरहू निकालावर पुन्हा लाईन उभारणीसाठी केलेल्या खर्चाचा परतावा मिळावा यासाठी दि. २५.५.२०१०, २७.८.२०१० व दि. १८.११.२०१० रोजी अर्ज या कार्यालयाकडे सादर केला. वि.प.ने त्यांना दि. २३.११.२०१० ला कळविणेत आले की, नवीन ग्राहकांसाठी मार्गदर्शक तत्व CE/Dist./III/Circular/22197 dated 20.5.2008 नुसार प्राप्त झाले आहे व त्यांचे कनेक्शनसाठीच मंजुरी सक्चुरलर पूर्वीची असलेले सक्चुरलरमधील मार्गदर्शक तत्व त्यांना लागू करण्यात येत नाहीत.

प्रस्तुतची तक्रार मंचासमोर दि. १२.१.२०११ ला घेण्यात आली. ग्राहक प्रतिनिधी श्री. सतीश गुप्ता उपस्थित. वि.प.तर्फे श्री. अ.बी. यादव, कार्यकारी अभियंता, श्री. काळभोर, कनिष्ठ अभियंता उपस्थित. ग्राहक प्रतिनिधी यांनी सिंगल फेज कनेक्शन स्वखर्चाने दि. १८.४.२००७ मध्ये घेतल्याचे प्रतिपादन केले. वाणिज्य संहिता नियम क्र. ७.९.६ चा उल्लेख व मा. विद्युत नियामक आयोगाची केस क्र. ८२/२००६ मधील दि. १७.५.२००७ च्या आदेशानुसार केलेल्या खर्चाचा परतावा मिळावा अशी मागणी केली आहे.

अंतर्गत तक्रार निवारण कक्षाच्या दि. २९.४.२०१० तक्रारदाराची तक्रार गान्हाणे या सदरात मोडत नसल्याने निकाली काढली आहे. सदर आदेशामध्ये बारामती मंचाकडे अपील करावे असे कळविले आहे म्हणून अपील करण्यात उशीर झाला. अंतर्गत कक्षाच्या आदेशानंतर त्यातील निरीक्षणानुसार परतावा मिळण्यासाठी वेळोवेळी पत्र-व्यवहार केला. दि. २३.११.२०१० ला उत्तर आल्यानंतर मंचाकडे अपील केले. विलंब माफ करावा व परताव्याची रक्कम रु. ४९९९८/- परत मिळावी अशी मागणी केली आहे.

या उलट वि.प.तर्फे ग्राहकाचे ORC (P) मधून काम केले आहे. श्री. भुसारी यांना कनेक्शन दिल्याचे मान्य केले आहे. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (विद्युत पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या इतर अटी) विनियम २००५ मधील कलम ३.३.२ नुसार विद्युत वाहिनी ही वि.प.च्या मालकीची होते, त्यामुळे वि.प.ला इतर ग्राहकांना कनेक्शन देण्याचा अधिकार आहे. दि. २०.५.२००८ चे वि.प.चे परिपत्रक हे ग्राहकाचे कनेक्शन त्यापूर्वीचे दि. १८.४.२००७ चे असल्याने त्यांना फायदा देता येत नाही असे सांगितले.

उभयबाजूंच्या लेखी व मंचासमोरील तोंडी कथनानुसार खालील मुद्दे निर्णयासाठी उपस्थित होत आहेत.

१) ग्राहकाचे अपील हे मुदतीत आहे काय ?

उत्तर : नाही

२) ग्राहकाने मागणी केल्याप्रमाणे परतावा रक्कम त्यांना देण्याचे आदेश वि.प.ला देणे योग्य होईल काय ?

उत्तर : होय

आदेश ?

खालील प्रमाणे

#### कारणमिमांसा

ग्राहक सौ. शीतल सतीश गुप्ता यांनी घरगुती वापरासाठी सिंगल फेज कनेक्शनचा स्वतः खर्च केला. वि.प.ने त्यांना दि. १८.४.२००७ ला कनेक्शन दिले व त्याच विद्युत वाहिनीवरून श्री. चंद्रकांत भुसारी यांना वि.प.ने कनेक्शन दिले. अंतर्गत कक्षाचे आदेश पाहता, त्यामध्ये ग्राहकाने त्या खर्चाच्या सरासरी खर्च वि.प.कडून मिळावा अशी मागणी केली आहे. अंतर्गत कक्षाने ग्राहकाची तक्रार गान्हाणे सदरात मोडत नाही असे नमूद करून दि. २९.४.२०१० ला तक्रार निकाली काढली आहे.

प्रथमच मंचासमोर अनूसूची अ मध्ये कनेक्शन घेण्यासाठी जो कांही खर्च झाला त्याचा परतावा मिळावी अशी मागणी केली आहे. दि. २९.४.२०१० चे अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, सातारा यांचे आदेश ग्राहकाला मिळाले आहेत आणि हे अपील मंचासमोर दि. १४.१२.२०१० ला मंच कार्यालयातील कर्मचारी यांच्या एन्डॉर्समेंटवरून दि. १४.१२.२०१० ला प्राप्त झाल्याचे दिसते. महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ कलम ६.४ मधील तरतुदीनुसार दोन महिन्यात मंचाकडे अपील करणे अपेक्षित आहे.

Unless a shorter period is provided in the Act, in the event that a consumer is not satisfied with the remedy provided by the IGR Cell to his Grievance within a period of two (2) months from the date of intimation or where no remedy has been provided within such period, the consumer may submit the Grievance to the Forum. The Distribution Licensee shall, within the said period of two (2) months, send a written reply to the consumer stating the action it has taken or proposes to take for redressing the Grievance.

या ठिकाणी अंतर्गत कक्षाचे आदेश झाल्यानंतर ग्राहकाने दि. २५.५.२०१०, २७.८.२०१० व दि. १८.११.२०१० रोजी वि.प.ला अर्ज दिल्याचे दिसते. या तिन्ही पत्रांना वि.प.ने दि. २३.११.२०१० ला उत्तर दिल्याचे दिसते. प्रथमदर्शनी हे अपील महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल ) विनियम २००६ कलम ६.४ मधील तरतुदीनुसार कालबाह्य ( Time barred ) आहे. त्यामुळे मुद्दा क्र. १ चे उत्तर ' नाही ' असे देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल ) विनियम २००६ मध्ये विलंब माफ करण्याचा मंचास अधिकार नाही / तरतूद नाही. अंतर्गत कक्षाने ग्राहकास बारामती मंचाकडे जावे असे सुचविले आहे त्याचा ग्राहक फायदा घेवू इच्छितो. परंतु प्रत्यक्ष बारामती ग्राहक तक्रार निवारण मंचाकडे अपील दाखल केल्याचे व ते परत दिल्याचे कुठेही रेकॉर्डवर नाही. ग्राहकाच्या म्हणण्यानुसार अंतर्गत कक्षाचे निकालामध्ये रिफंड बाबत सहानुभूतिपूर्वक विचार करण्याचे सुचविले होते. तसेच अंतर्गत कक्षाच्या उत्तरामध्ये बारामती सी.जी.आर.एफ.चा पत्ता दिला आहे. त्यामुळे संप्रम निर्माण होवून मंचाकडे अपील करण्यास उशीर झाला. परंतु यामुळे विनियम २००६ कलम ६.४ मध्ये दर्शविलेली अपिलाची मुदत वाढविता येणार नाही.

वर उल्लेख केल्याप्रमाणे ग्राहकाने अंतर्गत कक्षाकडे सरासरी खर्च मिळावा व मंचाकडे अनुसूची अ मधील तक्रार अर्जात केलेल्या खर्चाचा परतावा मिळावा अशी मागणी केली आहे. त्यापूर्वी ग्राहकाने उपस्थित केलेल्या विद्युत वाहिनीच्या मालकीबद्दलचा मुद्द्याची चर्चा करणे योग्य होईल.

ग्राहकाला कार्यकारी अभियंता, कराड विभाग यांनी त्यांचे दि. २२.९.२००९ च्या पत्रानुसार आवश्यक ती माहिती दिली आहे. ग्राहकाला घरगुती कनेक्शन ओ.आर.सी. (पी) अंतर्गत मंजुरीनुसार देण्यात आले आहे. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (विद्युत पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या इतर अटी) विनियम २००५ मधील कलम ३.३.२ नुसार अर्जदाराला वीज पुरवठा करतांना सेवा वाहिनी टाकावी लागणार असेल तर अशा कमासाठी होणार सर्व वाजवी खर्च अर्जदाराकडून वसूल करण्यास वि.प.स अधिकारी आहे. त्यामुळे श्री. चंद्रकांत भुसारी यांचे कनेक्शन विनियम २००५ मधील कलम ३.३.२ नुसार देण्यात आले आहे. सप्लाय कोडमधील कलम ३.३ मध्ये -

#### Recovery of expenses for giving supply

कलम ३.३.२ मध्ये

Where the provision of supply to an applicant entails works of laying of service line from the distributing main to the applicant's premises, the Distribution Licensee shall be authorised to recover all expenses reasonably incurred on such works from the applicant, based on the schedule of charges approved by the Commission under Regulation 18 :

Provided that the Distribution Licensee shall be entitled to use such service line to supply electricity to any other person, notwithstanding that all expenses reasonably incurred have been recovered in accordance with this Regulation 3.3.2, except if such supply is detrimental to the supply to the consumer already connected therewith.

यावरून हे स्पष्ट होते की, परंतूक ३.३.२ नुसार वि.प. सदर विद्युत वाहिनीवर असलेल्या इतर ग्राहकास वि.प. विद्युत पुरवठा देवू शकते, जरी पूर्वीच्या ग्राहकाने त्या लाईनचा पूर्ण खर्च केला असला तरी. या ठिकाणी ग्राहकाने अशी कनेक्शन detrimental to the supply to consumer होते हे दाखवून देणे आवश्यक आहे.

या उलट, ग्राहकाची विद्युत वाहिनीची मालकी आहे असे मत आहे. यामुळे त्याच्या वीज पुरवठा, विजेचा उपभोग घेण्यात, अधिकारात, हक्कांत कांही उणीव निर्माण होते का ? याचा कुठेही उल्लेख नाही. असो.

ग्राहकाने संदर्भ दिलेल्या वाणिज्य संहिता मधील नियम ७.९.६

Recovery of service linecharges litigation thereof

त्यामधील ७.९.६ नुसार -

While implementing the above conditions, it was noticed that the consumer whosoever approaches the Board first was required to pay the entire capital cost involved in making supply available to him. Once the lines are laid or capacity of lines is augmented for providing supply to first consumer, all the consumers approaching thereafter (in the said area) were eligible to avail supply on payment of only standard service connection charges. This was causing discrimination and the consumer approaching first was unnecessarily burdened. It was therefore, decided to rationalize such capital costs in such a fashion that, all the prospective / intending consumers should pay on average proportionate cost involved in making supply facilities available, even in some cases, the notes No. 5 & 6 below condition No. 5 may not be applicable.

कदाचित वाणिज्य संहिता मधील ७.९.६ चा अधार घेवून सुरुवातील ग्राहकाने मागणी केली असे अनुमान काढता येईल. परंतु अशी पुरवठा संहिता ही पूर्वीच्या विद्युत पुरवठा कायदा १९४८ अन्वये करण्यात आली आहे. विद्युत पुरवठा कायदा २००३ व पुरवठ्याची संहिता व पुरवठ्याच्या इतर अटी विनियम २००५ हे दि. २२.१.२००५ पासून अंमलात आले. त्यामुळे ग्राहकास या विद्युत पुरवठा कायद्याचा फारसा फायदा घेता येत नाही किंवा मागणीसाठी आग्रही राहता येत नाही.

मंचासमोर आता प्रश्न उपस्थित होत आहे की, विनियम २००५ मधील कलम ३.३.२ नुसार विद्युत वाहिनी वि.प.च्या मालकीचे होणे व वि.प.स दुसऱ्या ग्राहकास वीज जोडणी देता येणे, तर अशा परिस्थितीत ग्राहकास त्या ORC P ( ) खाली केलेल्या खर्चाचा परतावा मागण्याचा हक्क आहे काय ?

ORC P ( ) योजना मा. राज्य विद्युत आयोगाने नामंजूर केलेली आहे. या अनुमानास मा. आयोगाची केस क्र. ८२/२००६ दि. १७.५.२००७ मधील निरीक्षणाने पुष्टी येते. केस क्र. ८२/२००६ मध्ये महाराष्ट्र राज्य विद्युत ग्राहक संघटना यांनी दि. २८.२.२००७ रोजी विद्युत जोडणीसाठी वसूल केलेली ORC व मीटर कॉस्टच्या रकमेचा परतावा मिळण्यासाठी वि.प.कडे तक्रारी केली आहे. तक्रारदार यांनी मा. आयोगाची केस क्र. ७०/२००५ मधील दि. ८.९.२००६ च्या आदेशानुसार व पुरवठा संहिता व पुरवठ्याच्या इतर अटी विनियम २००५ प्रमाणे वितरण कंपनी ORC वीज जोडणी देतांना रक्कम वसूल करू शकत नाही. यामध्ये मा. आयोगाने तक्रारदाराचे तक्रारी नंबरवर दाखल करून घेतल्या व वि.प.स कलम १४२ खालील कारवाई का करू नये अशी नोटीस दिली. पॅरा ४ मध्ये आयोगाने वि.प.चे दि. २७.९.२००७ चे परिपत्रक क्र. ४३ मध्ये मा. आयोगाची केस क्र. ७०/२००५ मधील दि. ८.९.२००६ च्या आदेशाचा उल्लेख आहे. त्यानुसार ORC ची रक्कम परत देणे आवश्यक होते, ती दिली नाही. मा.आयोगाची केस क्र. ६५/२००६ मध्ये -

In the matter of determination of annual revenue requirement of MSEDCL, control period financial year 2007-08 to F.Y. 2009-10 and tariff for wheeling of electricity and retail sale of electricity for MSEDCL for F.Y. 2007-08 त्यामध्ये १०.४.२००७ एम.ई.आर.सी. पॉईंट नं. ४० येथे अतिरिक्त डाटा दिला आहे. त्यामध्ये -

“ The amount received towards SLC including service connection charges and ORC is not income but consumer's contribution towards cost of capital assets and this is shown on liabilities side of the Balance sheet “.

मा. आयोगाने वि.प.चे हे म्हणणे म्हणणे ग्राह्य धरले आहे. पॅरा ९ मध्ये ओ.आर.सी. च्या रकमेवर व्याज दिले नाही त्याबद्दलही निरीक्षण केले आहे. पान नं. ६ वर शेवटी

The Commission directs MSEDCL should not collect any monies under any charge-item which is not defined under the Supply Code and / or the Order dated 8.9.2006.

यावरून ग्राहकाने ओ.आर.सी. योजने अंतर्गत केलेला खर्च वि.प.ने ग्राहकास व्याजासह परत देणे आवश्यक आहे. मा. आयोगाच्या दि. १६.२.२००८ चे आदेश केस क्र. ५६/२००७ मध्ये असे निरीक्षण केले आहे की,

The consumer should not be burdened with infrastructure cost which are liability of Distribution Licensee.

त्यामुळे मुद्दा क्र. २ चे उत्तर होय असे देण्यात येत आहे. ग्राहकाने मागणी केल्याप्रमाणे ओ.आर.सी. रकमेचा परतावा देण्यास वि.प.ला आदेश देणे योग्य व कायदेशीर होईल.

अंतर्गत कक्षाचे आदेश पहातां, पान क्र. २ वर ग्राहकाच्या मागणीनुसार ओ.आर.सी. (पी) योजनेअंतर्गत त्याच्या सोईसाठी सेवा वाहिनी उभारणीचे काम स्वतः संपर्ण खर्च करून मान्यताप्राप्त कंत्राटदाराकडून अर्जदारास करून घेणेस वितरण कंपनीतर्फे मान्यता देण्यात येते ( संदर्भ वाणिज्य परिपत्रक क्र. ४३ दि. २७.९.२००६). अंतर्गत कक्षाने पान क्र. ३ वर ‘ विवेचन ‘ यामध्ये वि.प.चे परिपत्रक क्र. २२१९७ दि. २२.५.२००८ नुसार ग्राहकाने मागणी केल्यास व आवश्यक करारपत्र सादर केल्यास त्यांचे मागणीचा सहानुभूतीपूर्वक विचार करण्याचे सूचित केले व या बाबत वितरण कंपनीचे वतीने सकारात्मक भूमिका घेण्याचे मान्य करण्यात आले. अशा परिस्थितीत वि.प.ने प्रथम मंचासमोर आपल्या लेखी अहवालात पॅरा १३ मध्ये प्रस्तुतचे परिपत्रक नवीन ग्राहकांसाठी मार्गदर्शक तत्वे नुसार प्राप्त झाले आहे व त्यांचे कनेक्शनसाठीची मंजुरी सक्यूलर पूर्वीची असलेने सक्यूलरमधील मार्गदर्शक तत्वे या ग्राहकास लागू करता येत नाही.

ग्राहक प्रतिनिधींनी मंचासमोर रु. ४९९९८/- खर्च झाला आहे असे सांगितले, परंतु त्याच्या पुष्ट्यर्थ कागदपत्रे जोडली नाहीत. उलट वि.प.च्या अधिकाऱ्याकडून WCR प्रमाणे परताव्याची किती रक्कम द्यावयाची याची माहिती मंचास सादर करतो असे सांगितले, परंतु अद्याप माहिती दिली नाही. ग्राहकाने आपल्या तक्रारीसोबत दि. २८.२.२००६ चे Technical estimate for giving power supply to Sou. Sheetal Gupta - Estimate Cost Rs. 49,998/- दाखविली आहे,

तसेच Service Connection charges recoverable Rs. 346/- at the rate of 1.3% of total cost of material. परंतु WCR ग्राहकाने हजर केला नाही, ज्यामध्ये प्रत्यक्ष केलेला खर्च दाखविलेला असतो तो निश्चितपणे Estimate Cost पेक्षा कमी असतो. त्यामुळे वि.प.कडून असा WCR मागवून घेणे जरूरी आहे.

वितरण कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी पत्र क्र १४९२० दि. ९.२.२०११ जे या कार्यालयात दि. १७.२.२०११ रोजी प्राप्त झाले. त्यामध्ये प्रत्यक्ष केलेल्या खर्चाची रक्कम रु. २०,९१९/- निश्चित करण्यात आली असे कळविले आहे. परंतु ग्राहकास त्या पत्राची प्रत दिलेली दिसत नाही. असो. परिशिष्ट अ मधील गान्हाण्याचा तपशील पहातां, ग्राहकाने झालेल्या खर्चाचा व्याजासह परतावा मिळाला पाहिजे अशी मागणी केली आहे. अंतर्गत कक्ष, सातारा येथे अर्जदाराने लाईन उभी करण्यासाठी वैयक्तिक भांडवली खर्च केला आहे त्याचा सरासरी खर्च मिळाला पाहिजे अशी मागणी केलेली आहे. या पत्रासोबतची WCR ची झेरॉक्स कॉपी पहाता Actual expenditure incurred Rs. 20,919/- त्याचा तपशील दिलेला आहे. त्यामुळे एवढी रक्कम वि.प.कडून बिलातून मिळणेचा ग्राहकाचा हक्क आहे.

सदरच्या WCR रकमेप्रमाणे ग्राहकाने आपल्या तक्रारीत झालेल्या खर्चाचा परतावा मिळावी अशी मागणी केली आहे. कुठेही व्याजाची मागणी केली नाही. परंतु ग्राहकाने ORC योजनेखाली केलेला खर्च परत देण्याचे मा. आयोगाचे आदेश असतांना त्या आदेशानंतरचे कनेक्शन आहे, त्यानंतर परिपत्रक क्र. २२१९७ दि. २०.५.२००८ चे आहे, असे म्हणणे उचित होणार नाही. ग्राहकाने जवळजवळ २ वर्षे पत्र-व्यवहार करुनही व अंतर्गत कक्षाने आपल्या आदेशात ग्राहकाच्या मागणीचा सहानुभूतीपूर्वक विचार करत आहे असे निरीक्षण केले असतांही, वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी मंचासमोर ग्राहकाच्या तक्रारीवर उत्तर देईपर्यंत रक्कम परत देतो अशी ठाम भूमिका घेतलेली नाही. त्यामुळे वि.प.ने ग्राहकाने झालेला खर्चाचा त्यास परतावा देतांना विद्युत कायदा २००३ चे कलम ६२( ६ )प्रमाणे बँक रेट प्रमाणे व्याज मिळण्याचा ग्राहकाचा हक्क आहे. मा. विद्युत नियामक आयोगाने आपल्या टेरिफ ऑर्डरमध्ये १२% व्याज द्यावे असे म्हटले आहे.

आता प्रश्न राहतो तो, दि. ९.२.२०११ च्या पत्रानुसार वि.प.ने आपल्या वरिष्ठ कार्यालयाचे परिपत्रक क्र. ३६०३० दि. ३०.११.२०१० चा संदर्भ देवून सदरची रक्कम वीज बिलातून परतावा देण्याचे निर्देश दिले आहेत असे म्हटले आहे. त्या पुष्ट्यर्थ मा. आयोगाची केस क्र. ९३/२००८ मधील दि. १.९.२०१० चे आदेश जोडले आहेत. त्यानुसार शेड्यूल ऑफ चार्जेस शिवाय ग्राहकाने केलेला इतर खर्चाचा परतावा वीज बिलातून द्यावा असे निरीक्षण पान क्र. १२ पॅरा ३ मध्ये मा. आयोगाने केले आहे, त्याचा हवाला दिला आहे.

प्रस्तुतच्या वि.प.च्या दि. ३०.११.२०१० च्या परिपत्रकात परताव्याची रक्कम ही वीज बिलातून समायोजित करुन द्यावी असे आदेश दिले आहेत. ती रक्कम समायोजित होईपर्यंत ग्राहकास वि.प.ने कल ६२.६ प्रमाणे १२% व्याज देणे हे मा.आयोगाचे टेरिफ ऑर्डरनुसार योग्य व कायदेशीर होईल.

या ठिकाणी नमूद करावेसे वाटते की, मुद्दा क्र. १ चे उत्तर तक्रार कालबाह्य आहे असे जरी दिले असले आणि ग्राहकाने ओ.आर.सी. (पी) योजने अंतर्गत केलेल्या खर्चाचा परतावा देण्यास मा.आयोगाने मान्यता दर्शविली. मा. आयोगाने, असा केलेला खर्च परत करण्याचे आदेश आपल्या केस क्र. ७०/२००५ आदेशामध्ये दिलेले आहेत. त्या अनुषंगाने वितरण कंपनीने आपले परिपत्रक क्र. ४३ दि. २७.९.२००६ व २२१९७ दि. २०.५.२००८ प्रमाणे आपल्या फिल्ड ऑफिसरना सूचना दिल्या आहेत.

या केसमध्ये अंतर्गत कक्षाचे आदेश दि. २९.४.२०१० ला झाले. मंचासमोर दि. १५.१२.२०१० ला तक्रार दाखल केली. परंतु त्यामुळे ग्राहकाच्या खर्च केलेल्या रकमेचा परतावा मिळण्याचा हक्क Extinguish होत नाही. उलट वि.प.ने आपल्या दि. ८.९.२००६ च्या आदेशामध्ये ग्राहकाने मागणी न करतांही अशा रकमा परत देण्याचे आदेश आहेत. त्यामुळे या ठिकाणी तक्रार कालबाह्य आहे हा मुद्दा मागणीच्या संदर्भात गौण ठरतो असे मंचाचे मत आहे.

प्रस्तुतची तक्रार मंचाकडे दि. १५.१२.२०१० ला प्राप्त झाली. सुनावणी दि. १२.१.२०११ ला पूर्ण झाली. परंतु वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी WCR प्रमाणे प्रत्यक्ष झालेल्या खर्चाची माहिती देण्यास जवळजवळ १४.२.२०११ पर्यंत वेळ घेतला, त्यामुळे दोन महिन्यात अपील निकाली काढणे अशक्य झाले. मुद्दा क्र. २ चे उत्तर होय असे दिल्याने खालील आदेश देण्यात येत आहेत.

### आदेश

- १) तक्रार मंजूर करण्यात येत आहे.
- २) वितरण कंपनीचे कार्यकारी अभियंता, कराड यांनी ग्राहकास त्यांनी केलेल्या खर्चाची रक्कम रु. २०,९१९/-चा परतावा ग्राहकाच्या वीज बिलातून समायोजित करावा. परताव्याच्या रकमेवर दि. १५.३.२००७ पासून सदरची रक्कम वीज बिलातून समायोजित होईपर्यंत १२% व्याज द्यावे.
- ३) खर्चाबाबत आदेश नाही.
- ४) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल ) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- ५) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१ यांजकडे करता येईल.

दिनांक :

( बी. जी. पवार )

अध्यक्ष

श्री. जी.बी.पानकर, सदस्य सचिव :

श्री. जी. सी. लेले, ग्राहक सदस्य :

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.



या तक्रारीची सुनावणी झाल्यानंतर मंचाने वितरण कंपनीकडून WCR स्टेटमेंट मागविले ते दाखल केल्यानंतर दि. २४.२.२०११ ला आदेश केले. अंतिम आदेश एक मताचा कि बहुमताचा पारीत करण्यापूर्वी कार्यकारी अभियंता, कराड यांनी दि. २३.३.२०११ पत्र क्र. २८७८ नुसार कळविले की, वरिष्ठ कार्यालयाचे पत्र क्र. ३६०३० दि. ३०.११.२०१० या मधील मजकूर ग्राहकाकडून ९ सप्टेंबर २००६ ते २० मे २००८ याकालावधीतून निर्धारित दरपत्रक (Schedule of Charges) शिवाय अतिरिक्त भरून घेतलेली रक्कम (SLC & ORC अंतर्गत भरलेली रक्कम वगळून) वीज बिलातून परतावा देणेबाबत निर्देश देणेत आलेले आहेत. यासाठी महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोगाचा आदेश दि. १.९.२०१० केस क्र. ९३/२००८ चा संदर्भ दिला आहे. SLC & ORC रकमेच्या परताव्या बाबत सुप्रीम कोर्टामध्ये दाखल केलेल्या दाव्याचा (Civil Appeal No. २०३४० of २००७) निकाल लागोपर्यंत निर्णय घेता येत नाही. या पत्रासोबत वरिष्ठ कार्यालयाचे दि. ३०.११.२०१० चे पत्र क्र. ३६०३० जोडले आहे. ग्राहक प्रतिनिधींचे म्हणणे घेण्यासाठी दि. ६.४.२०११ पर्यंत मुदत दिली. ग्राहक प्रतिनिधींचे दि. २६.३.२०११ चे पत्र दि. २९.३.२०११ ला मंचात मिळाले. त्यामध्ये पॅरा ५ मध्ये ORC Refund बाबत MSEDCL ने Supreme Court कडून Stay मिळाल्याबाबत सांगितले आहे. सदर Stay Order ची कॉपी मिळू शकली नाही परंतु Case No. ५६ of २००७ मध्ये MSEDCL चे वकील श्री. रवि प्रकाश यांनी असे कबूल केले आहे की ORC Refund संदर्भातील विषय Supreme Court समोर विचाराधीन नाहीत व ORC Refund संदर्भात कोणताही Stay सर्वोच्च न्यायालयाकडून मिळालेले नाही, फक्त ORC जर DDF या सदराखाली असेल तर होणारा खर्च MSEDCL ला घेण्याचा अधिकार आहे व तेवढाच मुद्दा Supreme Court समोर विचाराधीन आहे. आपल्या पत्रासोबत केस क्र. ५६/२००७ मधील पॅरा ५ असलेले पान ३ हजर केले. ग्राहक प्रतिनिधींना पूर्ण केस हजर करण्यास सांगितले, त्यानुसार त्यांनी दि. ३०.३.२०११ ला WCR बाबत आपले म्हणणे देवून मा. अयोगाचे दि. १६.२.२००८ चे केस क्र. ५६/२००७ मधील आदेशाची पूर्ण कॉपी हजर केली. वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी दि. ६.४.२०११ ला मंचासमोर प्रभारी कायदा सल्लागार यांचे मत मागविले आहे असे सांगितले. त्यानंतर दि. १५.४.२०११ च्या पत्रात वरील आदेशामध्ये सुप्रीम कोर्टात दाखल केलेल्या केस क्र. २०३४० /२००७ च्या अनुषंगाने सुप्रीम कोर्टाने SLC/ORC परताव्यास स्थगिती दिली आहे. दि. २१.४.२०११ चे मंचामध्ये दि. २५.४.२०११ ला प्राप्त झाले त्यात मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या अपिलाची प्रत हजर केली आहे व Stay ची कॉपी हजर केली आहे.

अपिल मेमो ३ मधील मुद्दे पहातां, SLC ग्राहकांकडून वसूल न करण्याच्या मा. आयोगाच्या आदेशास प्रथम Appellate Tribunal व नंतर Supreme Court येथे आव्हान (challenge) दिले आहे. त्यामध्ये मा. सर्वोच्च न्यायालयाचे Refund is stayed till the matter comes up for hearing on date fixed i.e. १४<sup>th</sup> Sept. २००७ असे आदेश झाले आहेत दि. ३१.८.२००७ व त्यानंतर १४.९.२००७ ला झाले आहेत. वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी दि. १५.४.२०११ च्या पत्रासोबत मा. आयोगाचे दि. १८.२.२०११ चे केस क्र. १०० व १०१/२०१० चे आदेश जोडले आहेत, तसेच केस क्र. २४/२००७ मधील दि. १९.११.२००७ चे आदेश जोडले आहेत.

वि.प.च्या अधिकाऱ्यांनी केस क्र. १०० व १०१/२०१० दि. १८.२.२०११ चे आदेश आणि केस क्र. २४/२००७ मधील २९.२.२०१० चे आदेश जोडले आहेत, त्यामध्ये मा. आयोगाने सर्वोच्च न्यायालयातील stay ची नोंद घेतली आहे.

..२..

ग्राहक प्रतिनिधींनी वि.प.चे वकील श्री. रवि प्रकाश यांचे मा. आयोगाचे केस क्र. ५६/२००७ पॅरा ५ मधील आदेशातील म्हणण्याकडे लक्ष वेधून ORC रकमेस stay नाही असे सांगितले. त्या आदेशाची प्रत मंचासमोर उपस्थित ग्राहक प्रतिनिधींनी हजर केली आहे. त्या आदेशामधील पॅरा ३ मध्ये मा. आयोगाने निरीक्षण केले आहे की,

“ With reference to the prayers of the Petitioners to direct refund of ORC and such other head based charges, the Commission is of the view that taking into account the submissions of the MSEDCL that there have been many instances where there has been an overlap between ORC and SLC 9 for Dedicated Distribution Facilities ) though different nomenclatures may have been used, hair splitting will not be possible in the present petition in this regard. It will not be appropriate to direct refund under this Order as the Order dated August 31, 2007 passed by the Hon'ble Supreme Court in Appeal No. 20340 of 2007 is still in force as the term SLC which is subject matter of appeal has purportedly been charged by MSEDCL herein using the nomenclature of ORC in many cases although they both are and pertain to SLC. In view of the admittedly overlapping nature of these charges with Service Line Charges which is sub-judice before the Hon'ble Supreme Court, the Commission declines to order refund as stipulated under its Order dated May 17, 2007. It is for the Petitioners to make suitable prayers and agitate in the said proceedings in Appeal No. 20340 of 2007 as the stay Order dated August 31, 2007 continues. “

यावरून मा. विद्युत आयोगाने प्रस्तुत केसमध्ये ग्राहकाचे ORC(P) योजनेखाली खर्च करून वि.प.च्या अधिकाऱ्यांच्या supervision खाली उभी करून घेतलेल्या विद्युत वाहिनीचा खर्च परत मिळण्यासाठीची मागणी ही मा. सर्वोच्च न्यायालयात असलेल्या वितरण कंपनीच्या अपिलाचा निश्चितपणे भाग ( Part and Parcel ) आहे असे मंचाचे मत झाले आहे. जरी मंचाचे प्रस्तुत तक्रारीत अशी रक्कम परत मिळण्यास ग्राहक हक्कदार आहे असा बहुमताने निर्णय घेतला असला तरी या आदेशास मा. सर्वोच्च न्यायालयातील वि.प.चे अपील क्र. २०३४०/ २००७ मधील दि. ३१.८.२००७ च्या तहकुबीची बाधा येते, त्यामुळे हा आदेश stay केलेला आहे. यदाकदाचित वि.प.चे अपिल क्र. २०३४० फेटाळले गेले म्हणजे दि. ३१.८.२००७ चा stay आपोआपच रद्द होतो. त्यानंतर ग्राहकास ही रक्कम मंचाच्या दि. २४.२.२०११ च्या बहुमताच्या आदेशानुसार वि.प.ला द्यावी लागेल असे मंच येथे नमूद करीत आहे किंवा मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार दि. २४.२.२०११ च्या मंचाच्या आदेशात सुधारणा करणे क्रमप्राप्त आहे.

प्रस्तुतचा आदेश ग्राहक प्रतिनिधी व वितरण कंपनीस त्वरित कळवावा.

( जी. सी. लेले )  
सदस्य

( जी. बी. पानकर )  
सदस्य सचिव

( बी. जी. पवार )  
अध्यक्ष

